

1635. a. põlemäärustiku kava ei olnud loomulikult mitte Tartu rae algupärane looming, vaid vastab üldjoontes tolleaegsele Põhja-Saksa ja kitsamalt ka Baltimaade suuremate linnade põlemäärustikule, millest mõnda võidi kasutada ka eeskujuna. Rohkem on aga arvestatud kohalikke olusid ja tabasid. Nagu ennegi, jäi tuletõrjekohustus ka siis elanikkonna loonussunniseks, kusjuures raskem osa sellest veeretati mitesaksa päritoluga alamkihile, nagu see vist tole ajanigi olnud. Suuremaks uudiseks oli põlemeistrite instituudi loomine. Nende õlul pidi lasuma tulekaitsekorralduse tegelik juhtimine. Viimast asjaolu tuleb pidada teatud omapärasuseks, sest pea kõigis teistes linnades oli tuletõrjenduse juhiks mõni või mõned raehärradest, põlemeistrite seisukoht oli sealjuures täiesti alistatud. Kodanikkonnast lühikeseks ajaks valitud põlemeistritel ei võinud ka olla küllaldaselt autoriteeti elanikkonna silmis, kaebas ju Tartus isegi raad alatasa kodanikkonna sõnakuulmatuse üle. Kaebuste põhjendatust tõendab ka käsiteldava põlemäärustiku saatus. Nagu juba eespool mainitud, ei pääsenud see kunagi kehtima ning seda nähtavasti kodanikkonna vastuseisu tõttu. Tõenäoliselt oli selle põhjuseks esmajoones vastumeelsus määrustes ettenähtud põlepanise vastu. Nii jäi kõik endist viisi. Tuletõrjeriistad jäid hankimata ning isegi põlemeistreid ei mainitud varsti enam.

Alles kaheksa aastat hiljem kerkis küsimus uuesti päevakorraale. Nimelt teatas raad 14. juunil 1643 kodanikkonnale, et ta kavatseb korda seada nn. korterikaevud, mis osalt lagunenud, osalt isegi täidetud, ja tahab lasta valmistada mitmesuguseid tuletõrjeriistu. Kulude katteks soovis ta kodanikelt iganädalast veemaksu (Waszerschosz), nimelt 4 rundstücki (ööri) maja pealt¹⁵. Aastapikkuse kaalumise järele nõustus kodanikkond nüüd selle maksuga. Isegi ülikooli jurisdiktsiooni alla kuuluvad isikud¹⁶ olid nõus kandma seda ühel alusel kodanikega. Näib aga, et sellegipärast ei tulnud asjast ka nüüd midagi välja, sest edasisi teateid asjakäigu kohta allikates enam ei leidu. Samuti puuduvad teated tuletõrjeriistade hankimisest ega ole märgata tuletõrjekorralduses ka muid edusamme Tartu vallutamiseni venelaste poolt sügisel a. 1656.

Tartu kodanike loidus tuletõrje küsimuste vastu on osalt seletatav sellega, et suuremaid kahjutulesid vahepeal enam ei juhtunud. Ka vähematest on väga kasinaid teateid. Teisest küljest omistas riigivalitsus siinsele tuletõrjekorraldusele väga vähe tähelepanu, ega esitanud ses

¹⁵ Raeprot. 1643 lk. 168.

¹⁶ Raeprot. 1644 lk. 380, 381, 383.